

За результатами дослідження можна зробити такі висновки:

1. Санкційні обмеження щодо використання інформаційних продуктів країни-агресора як економіко-правовий механізм впливу не дає змоги досягнути бажаного ефекту в умовах відсутності конкурентних альтернатив.

2. Національна економіка вимагає пошуку економіко-правових механізмів, що дозволяють суттєво зменшити її залежність від економіки країни-агресора.

### Список використаних джерел

1. Насипайко Д. С., Коцюрба О. Ю., Насипайко Д. С. Сучасні аспекти українсько-російських торговельних відносин. 2019.

2. Указ Президента України від 15 травня 2017 року № 133/2017 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 28 квітня 2017 року «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/133/2017#n2>

3. Рішення ради національної безпеки і оборони України від 28 квітня 2017 року «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0004525-17#Text>

4. Вбити дракона з кількома головами. 70 % українських компаній підсили на російську «1С». Як бізнес злазить із голки токсичного софту (це не так просто). URL: <https://forbes.ua/inside/ukrainskiy-biznes-mitsno-pidsiv-na-rosiysku-1s-chomu-toksichniy-soft-nastilki-populyarniy-ta-yaki-alternativi-13052022-5984>

5. 4 321 вакансія 1С [Назва з екрана]. URL: <https://www.work.ua/jobs-1%81/?advs=1&notitle=1&page=2> (дата звернення: 30.05.2022).

6. Яворська Т. М. Роль освітнього середовища у процесі формування професійних компетентностей майбутніх фахівців. *Міжнародні чепланівські психолого-педагогічні читання*. 2019. № 24. С. 161–169.

7. Войтко Б. С., Мічківський С. М. Система формування розкладу навчальних занять з використанням платформи 1С: Підприємство. *Прикладні інформаційні технології*. 2020. С. 194–196.

*Синько А. І., аспірант*

*Національний університет «Львівська політехніка», м. Львів*

## ПРЕДСТАВЛЕННЯ ТИПІВ ВІРТУАЛЬНИХ СПІЛЬНОТ, ЩО МОЖУТЬ БУТИ ДЖЕРЕЛОМ ДОКУМЕНТАЦІЇ ДО ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

До найпоширеніших видів вебсайтів за змістом відносять: блоги, корпоративні сайти, краудфандингові платформи, сайти електронної комерції, освітні та новинні ресурси, сайти ТБ та соціальні медіа. Майже кожна з цих платформ містить віртуальні спільноти, що надають функціонал комунікації між їх учасниками.

Віртуальна спільнота, інтернет-спільнота (Virtual community, On-line community) – соціальна група людей, які взаємодіють через інтернет за допомогою спеціалізованих сервісів та сайтів у WWW. Тому основними складниками ВС є інформаційне наповнення (що основане на досвіді учасників) та аудиторія [1].

Виділяють такі типи віртуальних спільнот (ВС):

- відкриті (приєднатися до ВС може кожна особа, що є зареєстрованою на певному майданчику);

- закриті (необхідне отримання дозволу на доступ до вступу у спільноту).

Тому доцільно досліджувати саме відкриті ВС, що регулюються Законом України «Про інформацію» [2] – режими доступу до інформації – відкрита інформація (немає обмежень на отримання, опрацювання, зберігання та поширення інформації всіма зацікавленими особами).

Основні характеристики ВС:

- Подібність. Структура дописів, профілів користувачів є тотожною.
- Дискретність. Відокремленість профілів користувачів та встановлення направлених зв'язків між ними.
- Взаємність. Симетричний характер за взаємодії учасників ВС, що є передумовою для обміну інформацією.

Переваги використання ВС для формування документації до програмного забезпечення (ПЗ) можна представити з таких поглядів:

- для кінцевих споживачів – отримання цільової інформації (вузькоспеціалізовані спільноти за певною тематикою; перегляд коментарів від інших користувачів; необмежений доступ до матеріалів; вибір та налаштування цільової аудиторії; відсутність мовного бар'єру; доступ із будь-якої точки світу; незначні фінансові затрати);
- для взаємодії між учасниками (розробниками) та користувачами ПЗ – проведення аналізу та формування необхідної статистики, відстеження вподобань та відгуків користувачів; комунікація на відстані; взаємодія в реальному часі; оперативне надання відповіді.

Тому аналіз ВС як джерела даних є необхідним. Слід зауважити, що сторінка ВС є структурованою та поділена на розділи, де користувач (власник, учасник спільноти) може розміщувати інформацію попередньо визначеного характеру. Типова структура ВС складається з таких інформаційних блоків: назва, адреса (URL-посилання), множини дискусій, тем та учасників.

Автор [3] виділяє такі типи віртуальних спільнот:

- соціальні мережі;
- дискусійні листи;
- вебспільноти (організаційні та комунікативні).

Соціальні мережі є найпопулярнішим видом спільнот, де їх структура утворюються індивідами або організаціями. Тому основним об'єктом постають люди, а не інформація. Через це дуже важко здійснювати аналіз щодо її структурованості та збереження.

Дискусійні листи не є актуальними для дослідження щодо формування документації до ПЗ, адже в їх основі покладено засіб комунікації – електронну пошту. Відповідно доступ до дискусій та повідомлень мають тільки запрошені учасники.

Організаційні вебспільноти дають змогу виконувати конкретні специфічні завдання, але зазвичай автор повідомлення є невідомим або прихованим, що унеможливує проведення повного аналізу щодо достовірності публікації. Тому цей вид спільнот також не підходить для формування потрібної документації.

До комунікативних належать спільноти, основною метою яких є організація спілкування, – комунікації учасників вебу. За способом реалізації їх поділяють на такі типи: блог, форум, гостьова книга, чат.

Чат та гостьова книга не є ресурсами для формування документації, адже інформація подається не тематично, короткочасно зберігається, внаслідок чого її важко індексувати пошуковими машинами тощо.

Проаналізувавши усі типи ВС, що можуть бути корисні для формування документації, обрано такі: комунікаційні вебспільноти (форум, блог); соціальні мережі (групи та сторінки).

Ці типи спільнот є різними з погляду структури. Наприклад, форум має структуроване подання інформації за певними темами (частинами, розділами), водночас блоги та соціальні мережі не мають ієрархічної структури відображення інформації, адже дискусії між учасниками виникають спонтанно.

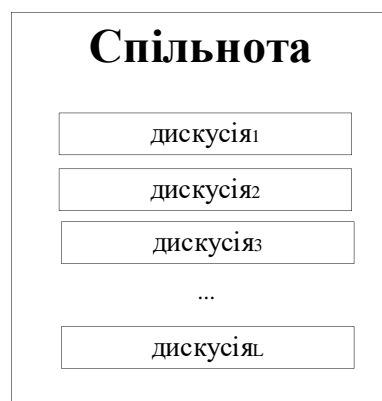
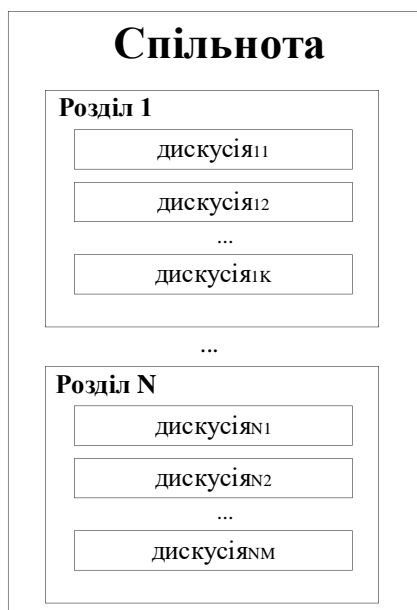


Рисунок 1 – Структура ієрархічної спільноти    Рисунок 2 – Структура мережевої спільноти

Отже, для подальшого аналізу ВС, що можуть містити корисний контент, необхідно брати до уваги два види структур спільнот – ієрархічний та мережевий.

#### Список використаних джерел

1. Трач О. Р. Математичне та програмне забезпечення організації життєвого циклу віртуальних спільнот: дисертація на здобуття наукового ступеня канд. техн. наук. Львів: Національний університет «Львівська політехніка», 2018. 172 с.
2. Закон України «Про інформацію». *Відомості Верховної Ради України*. № 2658-ХІІ від 02.10.92 у редакції від 02.06.2016. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
3. Пелешишин А. М., Кравець Р. Б., Серов Ю. О. Аналіз існуючих типів віртуальних спільнот у мережі Інтернет та побудова моделі віртуальної спільноти на основі веб-форуму. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2011. № 699: Інформаційні системи та мережі. С. 212–221. Бібліографія: 29 назв.



**Чепелюк Ю. В., аспірант**  
*Київський національний університет культури і мистецтв, м. Київ*

### ГЛОБАЛЬНА ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ЯК ЧИННИК ТВОРЕННЯ НОВИХ ФОРМАТІВ ДИПЛОМАТІЇ

Період кінця ХХ – початку ХХІ ст. ознаменувався стрімким науково-технічним розвитком і кардинальними політичними змінами, зумовивши значні зрушення у міждержавній взаємодії. Якщо у другій половині ХХ ст. на структуру міжнародних відносин впливали відкриття в ядерній фізиці, то сьогодні провідними напрямками науково-технологічного прогресу, що впливають на міжнародну політику, стають здобутки, пов'язані з розвитком інформаційно-комунікаційних технологій. Жодна інша технологія не змогла так диверсифіковано впровадитися в усі сфери життєдіяльності суспільства, держави та людське буття. Їх безпосереднім політичним наслідком революційного впливу на сферу міжнародних відносин стала прискорена трансформація сфери дипломатії. Збільшення швидкості обміну інформацією сприяє інтенсифікації міжнародних